

gemeente
Haarlemmermeer

Aanpak

Criminele aanwas Haarlemmermeer

Datum
Auteur

11-11-2024
F.A. Leeftang

Inhoudsopgave

<u>1</u>	<u>INLEIDING</u>	<u>3</u>
1.1	DOELSTELLINGEN	4
1.2	PROBLEEMBESCHRIJVING	4
1.3	RANDVOORWAARDEN	8
<u>2</u>	<u>AANPAK</u>	<u>9</u>
2.1	DOELGROEP	9
2.2	WERKWIJZE	9
2.3	RAPPORTAGE	12

1 Inleiding

(Drugs)criminaliteit heeft op sommige jongeren een sterke aantrekkingskracht. Het is omgeven met een sfeer van geld, status en mooie spullen. Het dealen van drugs door jongeren is mogelijk een van de meest zichtbare vormen van georganiseerde criminaliteit in de wijk. Het dealen van drugs, maar ook andere vormen van criminaliteit door jongeren, kan leiden tot instroom naar criminele netwerken. En voor sommigen opent het deuren naar een loopbaan in de georganiseerde criminaliteit die de wijk of regio overstijgt. De drempel om drugs te gaan dealen is misschien laag, maar de drempel om daarna die criminele wereld te verlaten en (opnieuw) op legale manieren aan de slag te gaan, is fors hoger.

Binnen het Integraal Meerjaren Beleidsplan Veiligheid 2024-2027 van de eenheid Noord-Holland is criminele aanwas geprioriteerd binnen het thema jeugd en veiligheid, alsmede binnen het thema ondermijning onder de noemer weerbare jeugd.

Ook in het lokale Integratie Veiligheidsplan 2023-2026 van gemeente Haarlemmermeer is criminele aanwas geprioriteerd onder het thema vergroten weerbaarheid van jongeren tegen criminaliteit, wapens en drugs.

Maar wat verstaan we onder criminele aanwas?

*Criminele aanwas of jonge aanwas zijn jongeren die volgens politieregistraties aantoonbaar betrokken zijn geraakt bij (drugs)criminaliteit en/of waarbij volgens professionals sterke vermoedens bestaan dat dit het geval is. Het gaat daarbij om een categorie die, samen met vaak volwassen zij-instromers, de instroom vormt voor criminele samenwerkingsverbanden (De volwassen zij-instromers noemen we nieuwe aanwas). Ze voeren vaak "kleinere klusjes" uit, zoals pakketjes aannemen, op de uitkijk staan etc.*¹

Ook in Haarlemmermeer zien we dat jongeren zich laten verleiden tot het werken in de (drugs)criminaliteit.

De lokale driehoek heeft opdracht gegeven tot het opstellen van een integrale aanpak voor criminele aanwas. Zowel regionaal als lokaal is hiermee het inzetten op criminele aanwas geprioriteerd bij alle partners en is daarmee draagvlak gecreëerd voor een gerichte aanpak. In dit document werken we een aanpak uit waarbij politie, Openbaar Ministerie en gemeente integraal samenwerken aan het voorkomen van (de doorgroei van) criminele aanwas. Deze aanpak in Haarlemmermeer richt zich met name op de (repressieve) aanpak van jonge dealers van drugs.

¹ Uit de presentatie van de zichtsessie door Bureau Straatkracht, juni 2023. Deze definitie gebruiken we in Haarlemmermeer voor dit plan van aanpak. De definitie voor criminele aanwas in het algemeen is breder.

1.1 Doelstellingen

Met deze aanpak willen we de volgende doelen bereiken:

1. Samen met partners jongeren die dreigen af te glijden in de (drugs)criminaliteit (criminele aanwas) vroegtijdig signaleren en hen begeleiden zodat zij niet verder afglijden of doorgroeien in de (drugs)criminaliteit.
2. Voorkomen dat jongeren die al actief zijn in de georganiseerde (drugs)criminaliteit doorgroeien door hen op te nemen in de persoonsgerichte aanpak.

1.2 Probleembeschrijving

Er zijn meerdere onderzoeken gedaan in de afgelopen twee jaar naar criminele aanwas, dit waren zowel landelijke, regionale als lokale onderzoeken. Deze onderzoeken beschrijven het fenomeen criminele aanwas, maar ook wat de beweegredenen zijn en welke aanpak effectief is. Ter voorbereiding op deze aanpak hebben we met name de lokale en regionale onderstaande onderzoeken bestudeerd.

- Dealen met drugs; een verkennend fenomeen en netwerkonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland door Noord Holland Samen Veilig (mei 2021).
- Samenwerking in aanpak drugshandel, gericht op criminele aanwas in gemeente Haarlemmermeer; afstudeer thesis van politiekundige basisteam Haarlemmermeer (2023).
- Voor de uitbreiding in de YouChoose campagne naar drugscriminaliteit is er door Soapbox in 2023 een veldonderzoek gedaan door middel van een vragenlijst en panelgesprekken onder lokale jongeren.
- Oermijningsbeeld Haarlemmermeer door het RIEC Noord-Holland in 2023.

Uit deze onderzoeken blijkt dat drugscriminaliteit onder jongeren geen op zichzelf staand fenomeen is. Twee factoren zijn hierbij belangrijke voedingsbodems: normalisatie van drugsgebruik en de online leefwereld van jongeren.

Jongeren vinden het normaal dat er drugs wordt gebruikt tijdens het uitgaan of een feestje, dat geldt vaak ook voor hun ouders. Zowel softdrugs als (party) harddrugs zijn gemakkelijk te verkrijgen en kosten niet veel geld.

Door een verschuiving van offline straatcultuur naar de online wereld krijgen jongeren via hun telefoon de mores mee van straatcultuur en worden de criminele aspecten van die straatcultuur verder versterkt. In de online leefwereld is er een zekere mate van anonimiteit en in combinatie met afwezigheid van ouderlijk of overheidstoezicht is dit een plek waar het eenvoudig is om drugs aan te bieden en te verhandelen.²

Sociale media biedt jongeren een podium om streetcredibility te markeren. Het beeld van succes, rijkdom en status heeft een grote aantrekkingskracht op jongeren. Sociale media en internet spelen een belangrijke rol in de distributie van drugs. Jongeren zetten vrij gemakkelijk een drugshandeltje op via sociale media. Rekrutering van criminele aanwas vindt ook plaats via sociale media. Het eerste contact is in de meeste gevallen nog wel op straat.³

Uit het informatiebeeld van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Haarlemmermeer uit 2023 blijkt dat er tot op een bepaalde hoogte zicht is op de aantrekkingskracht van drugscriminaliteit op jongeren. Vanuit huurwoningen, bij scholen, op openbare plekken, in winkelcentra en in het centrum van Hoofddorp wordt drugshandel geconstateerd. Het is vooral de aanwezigheid van jongeren die bepalend is voor de deallocatie, want daar ontmoeten vraag en aanbod elkaar. Veel jongeren ervaren het als eenvoudig om aan drugs te komen. De rol die sociale media en verschillende chatkanalen zoals Snapchat daarbij spelen, lijkt aanzienlijk. Dit wordt ook bevestigd door het onderzoek dat verricht is voor de campagne YouChoose.

Uit het integraal informatiebeeld mensenhandel in Noord-Holland uit 2023 blijkt dat met name minderjarige jongens worden geronseld ten behoeve van drugscriminaliteit met de belofte aan geld, door groepsdruk en doordat ze erbij willen horen. Het komt ook voor dat schulden worden gecreëerd bij de slachtoffers, bijvoorbeeld door het verstrekken van 'gratis' drugs, waarna de slachtoffers worden gehanteerd "drugs klusjes" te doen om hun schulden af te lossen. Wanneer deze jongeren uit de drugscriminaliteit willen stappen, kan de uitbouter

² Uit "Dealen met drugs, een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland" van Noord Holland Samen Veilig (mei 2021)

³ Uit "Wat weten we over jonge aanwas? Een systematische literatuur review" van politie Midden-Nederland (oktober 2022)

dreigen met geweld en kunnen de slachtoffers gehanteerd worden, zodat ze in de drugscriminaliteit blijven.

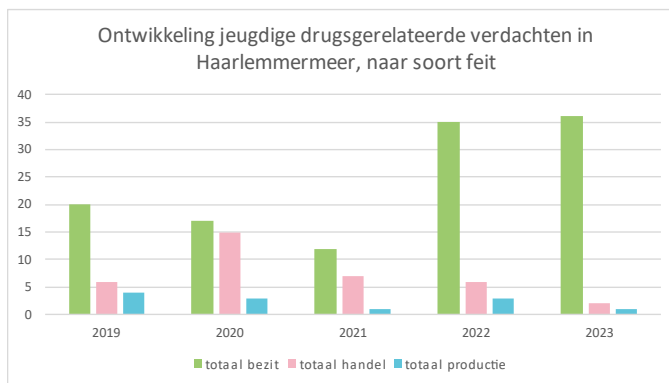
Op 8 juni 2022 heeft de lokale driehoek een opdracht gegeven voor een analyse naar het aantal jongeren dat zich bezig houdt met drugscriminaliteit.

Uit deze analyse blijkt dat er in de periode 2020 tot en met medio 2022 in totaal 88 druggerelateerde feiten waren in Haarlemmermeer waarbij jongeren van 27 jaar en jonger betrokken waren.

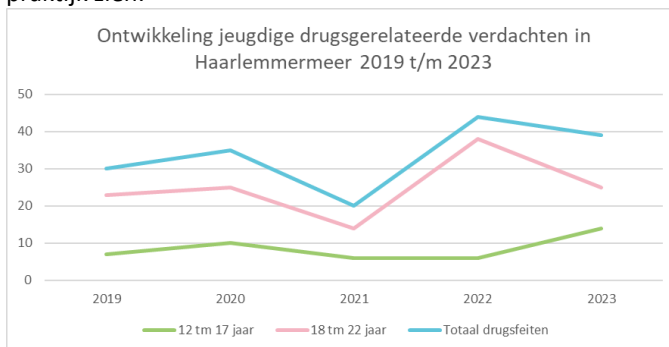
We hebben NHSV vervolgens gevraagd een uitgebreidere analyse te doen naar de volgende cijfers:

- Hoeveel jongeren in de leeftijd 12-20 jaar met drugsgelateerde delicten waren er in Haarlemmermeer van 01-01-2020 tot en met 31-12-2023 (uiteraard geldt hier de disclaimer dat er een deel van deze periode sprake was van covid-19 wat invloed kan hebben op de cijfers).
- Onderscheid signalen en antecedenten.
- Onderscheid bezit en handel.

Uit deze analyse blijkt dat er in Haarlemmermeer in 2023 36 jongeren verdacht werden van drugsbezit, 2 van drugshandel en 1 van de productie van drugs. In totaal zijn er in de periode van 2019 tot en met 2023 168 jongeren verdacht van een drugsfeit. In onderstaande grafieken zijn per drugsfeit en per leeftijdscategorie de aantallen weergegeven. Dit zijn cijfers uit het politiesysteem van Haarlemmermeer.

We zien hier een stijging sinds 2022 in drugsbezit en afname van handel. Echter betekent dit niet dat jongeren daadwerkelijk minder in drugshandel doen, maar zijn er meer zaken afgedaan als bezit en niet als handel. Dit blijkt o.a. uit de presentatie van de afstudeerthesis van de politiekundige aan het basisteam Haarlemmermeer waarbij politie aangeeft dat zij dit ook in de praktijk zien.

In deze grafiek zien we een stijging van jongeren in de leeftijd 12 t/m 17 jaar die verdacht worden van een drugsfeit.

Risicofactoren

Er zijn verschillende risicofactoren voor crimineel gedrag bij jongeren, een stapeling van risicofactoren vergroot het risico dat een jongere de criminaliteit in gaat. Daarnaast speelt ook de individuele motivatie een belangrijke rol bij jongeren die in de (drugs)criminaliteit betrokken raken. Er zijn een aantal motieven die een rol spelen zoals geld, status en aanzien, erbij willen

horen, spanning, verveling en verslaving. Er zijn jongeren die op eigen initiatief toetreden, maar er is ook sprake van rekrutering, in de meeste gevallen gaat dit niet onder dwang, maar is het een proces van verleiding, soms is sprake van het afhankelijk maken van drugs.

Ongeacht de manier waarop een jongere toetreedt tot (drugs)criminaliteit, ontstaat er na verloop van tijd vrijwel altijd een situatie van toenemende druk, dreiging of dwang. En dat maakt het moeilijk voor jongeren om weer uit deze wereld te stappen. Maar meestal hebben deze jongeren ook geen perspectief op een legale loopbaan door het strafblad dat zij hebben opgebouwd, hebben ze geen diploma gehaald en zijn ze gewend geraakt aan een bepaalde leefstijl. Ook kan het verkeren in een crimineel netwerk leiden tot verlies van vrienden en familie waardoor het netwerk waar de jongere op terug kan vallen ontbreekt.

Tot slot is er vaak sprake van schulden, zowel binnen de criminele organisatie als boetes die voor een vicieuze cirkel zorgen.⁴ Om jongeren effectief uit de drugscriminaliteit te halen en te houden is het van belang om perspectief te bieden en rekening te houden met de risicofactoren die er spelen.

In onderstaand overzicht worden de risicofactoren per categorie toegelicht:⁵

⁴ Uit "factsheet Dealen met drugs, een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland" van Noord Holland Samen Veilig (mei 2021)

⁵ Uit "Dealen met drugs, een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland" van Noord Holland Samen Veilig (mei 2021)

CATEGORIE	RISICOFACTOREN	TOELICHTING
 Persoonlijk	Internaliserende (psychologische) problematiek	Depressie, (angst)stoornissen, licht verstandelijke beperking (lvb), laag zelfbeeld
	Externaliserende (gedrags)problematiek	Hyperactiviteit, impulsiviteit; agressief en/of seksueel overschrijdend gedrag
	Criminele voorgeschiedenis/achtergrond	Eerder delictgedrag, justitieel verleden
	Middelengebruik en/of gokken	Gebruik van drugs, vertonen van risicovol (thrillseeking) gedrag
	Houding tegenover crimineel gedrag en tegenover instanties	Positieve houding t.o.v. antisociaal of delinquent gedrag; negatieve houding t.o.v. overheid, autoriteiten en instanties
 Familie	Verstoorde familiestructuren	Scheiding en gebroken gezinnen, beperkte binding met ouders, huiselijk geweld
	Drugsgebruik of -criminaliteit binnen gezin of familie	Drugsgebruik door ouders, ouders of andere familieleden met criminele achtergrond
	Problematische opvoeding	Nalatigheid, afwijzend zijn naar het kind, vijandigheid, negatieve steun bieden, overbeschermend zijn, inconsistente, dwingend of weinig toezicht, gebrekkige ondersteuning bv (door taalproblemen)
	Andere problemen binnen de familie	Nalatigheid, afwijzend zijn naar het kind, vijandigheid, negatieve steun bieden, overbeschermend zijn, inconsistente, dwingend of weinig toezicht, gebrekkige ondersteuning bv (door taalproblemen) de familie, laag niveau van kennis over het kind
 Sociale omgeving	Omgang met delinquente jongeren en/of criminele netwerken	'Foute vrienden', deel uitmaken van een jeugdnetwerk dat crimineel gedrag vertoont
	Beperkt sociaal netwerk	Weinig positief tegenwicht tegen crimineel aanbod, weinig directe positieve rolmodellen
 Kansen en perspectieven	Lage schoolprestaties/ voortijdig schoolverlaten	Slechte houding op school, weinig binding met school, geen diploma
	Weinig kansen in de legale economie	Werkloosheid, beperkte carrièrekeuzes na school
	Armoede	Uitzichtloosheid, weinig te besteden, weinig te verliezen
	Opgroeien in kwetsbare wijk	Aanwezigheid van criminele economie of criminele structuren in de buurt, slechte huisvesting, armoede, ongelijkheid
	Gebrek aan (gevoel van) belonging	Ervaren van (sociaaleconomische) uitsluiting van, of afstand tot de maatschappij, gevoel van weinig maatschappelijke acceptatie en/of toegevoegde waarde

Voorwaarden voor de aanpak

Wat betreft de aanpak zijn er een aantal voorwaarden die van belang zijn:⁶

- Kleine drugscriminaliteit, zoals straathandel, strafrechtelijk aanpakken zorgt ervoor dat het vrije spel dat straatdealers ervaren, vermindert.
- Een brede integrale afgestemde aanpak tussen enerzijds de justitiële keten en anderzijds het sociaal domein en ook het onderwijs, zorgt ervoor dat de driehoek van straat-, school- en thuiscultuur met elkaar verbonden is en het net zich kan sluiten.
- Binnen de persoonsgerichte aanpak is het van belang om maatwerk te leveren en de interventies af te stemmen op de behoefte van de jongere, waarbij interventies gericht op het bieden van perspectief van belang zijn.
- Wanneer ondermijnende criminaliteit in de aanpak wordt gesignaleerd is het noodzakelijk om dit door te geven aan het team ondermijning zodat eventueel een RIEC-casus kan worden opgestart.

Uitgangspunt voor een effectieve aanpak van criminele aanwas is een preventieve aanpak in combinatie met een persoonsgerichte aanpak waar repressieve en bestuurlijke maatregelen onderdeel van zijn. Het is van belang om niet alleen in te zetten op het wegnemen van risico's, maar ook in te zetten op beschermende factoren, om weerbare en veerkrachtige jongeren te creëren. Weerbaarheid kan omschreven worden als 'het in staat zijn met de eisen van de samenleving om te gaan, zelfstandig keuzes te kunnen maken en met tegenslagen om te kunnen gaan'.

Binnen de gemeente Haarlemmermeer bestaat reeds een preventieve aanpak die inzet op het voorkomen van criminele aanwas; de campagne YouChoose. In deze campagne wordt door cluster Samenleving, Sport en Cultuur (SSC) en cluster Veiligheid in samenwerking met de politie en diverse lokale organisaties, zoals het jongerenwerk en jeugdhulp organisaties, ingezet op het voorkomen van drugscriminaliteit en versterken van weerbaarheid van jongeren. De campagne richt zich op jongeren tussen 12 en 23 jaar, ouders en professionals en heeft tot doel om bewustwording te creëren over de risico's van drugscriminaliteit. Daarnaast biedt de campagne een call to action aan ouders om het gesprek aan te gaan met hun kinderen en aan jongeren door hen te stimuleren eerlijk geld te verdienen en in te zetten op talentontwikkeling. De aanpak criminele aanwas richt zich op de repressieve aanpak van jongeren die in de drugscriminaliteit terecht komen.

1.3 Randvoorwaarden

Voor een succesvolle uitvoering van de opdracht zijn de volgende randvoorwaarden cruciaal:

- Een actuele informatiepositie o.a. door de beschikbaarheid van een registratiesysteem en een analist; op dit moment zijn we in het kader van de herijking van de jeugdaanpak bezig om de informatiepositie te versterken en is deze taak specifiek bij één collega neergelegd, die de informatie die gedeeld kan worden, verzamelt, analyseert en dit op een evidente wijze registreert. Dit geldt met name voor het verzamelen van signalen.
- Beschikbaarheid van een casusregisseur die ingezet kan worden voor de persoonsgerichte aanpak; voor de reguliere persoonsgerichte aanpak jeugd die we in Haarlemmermeer hebben opgezet is een casusregisseur aangesteld. OM sluit bij deze aanpak aan als de casus wordt besproken in het Zorg- en Veiligheidshuis.
- Integrale werkgroep met vaste aanspreekpunten en structurele overleggen; deze werkgroep dient nog opgezet te worden en zal met name de persoonsgerichte aanpak aansturen.
- Samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland; deze samenwerking verloopt goed, binnen het samenwerkingsconvenant van het Zorg- en Veiligheidshuis kunnen jongeren aangemeld worden voor een Individueel CasusOverleg (ICO). Dit doen we op het moment dat het van belang is om het OM ook aan tafel te hebben.
- Samenwerking en informatiedeling tussen verschillende ketenpartners in het veld; straatcoaches, jongerenwerkers, jeugdagente, Halt en leerplicht; voor de herijking van de

⁶ Uit "Dealen met drugs, een verkennend fenomenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland" van Noord Holland Samen Veilig (mei 2021)

jeugd aanpak moeten convenanten voor de groepsaanpak en de PGA opgesteld worden met deze ketenpartners.

- Samenwerking en informatiedeling tussen ketenpartners in de justitiële keten; jeugdreclassering en Raad voor de Kinderbescherming; voor de herijking van de jeugd aanpak moet een convenant voor de PGA opgesteld worden, waarbij we ook deze ketenpartners willen aanhaken. Ook wordt er een startbijeenkomst met deze ketenpartners georganiseerd op 7 oktober 2024 om afspraken te maken over samenwerking en informatiedeling.
- De aanpak criminele aanwas dient geprioriteerd te worden bij zowel politie als OM én gemeente om voldoende capaciteit te krijgen die nodig is om de aanpak sluitend te krijgen. Dit document is besproken met OM en politie en is in september 2024 aan de lokale driehoek voorgelegd die zich aan de aanpak gecommitteerd heeft.

2 Aanpak

2.1 Doelgroep

De aanpak criminele aanwas richt zich op jongeren in de leeftijdscategorie 12 tot en met 21 jaar. Kenmerkend is dat er doorgaans nog geen sprake is van een criminele carrière in de ondermijnende criminaliteit van cocaïnehandel of andere drugssoorten. Dat wil zeggen: een jongere valt onder criminele aanwas als er sprake is van 0 tot maximaal 2 Opiumwetdelicten én er daarnaast minimaal twee risico-indicatoren aanwezig zijn (zie hiervoor het overzicht op pagina 7). Er is vaak sprake van multi-problematiek.

Criminele aanwas vervult (nog) geen of een minimale rol zoals veelal 'kleinere 'klusjes' uitvoeren (pakketjes aannemen, op uitkijk staan etc.). De aanpak kan ook starten als een jongere nog niets gedaan heeft, maar er wel registraties en/of risicofactoren aanwezig zijn. Jongeren die al meer Opiumwetdelicten (antecedenten) op hun naam hebben staan, vallen niet meer onder criminele aanwas, maar onder een zwaardere categorie en daarmee een zwaardere aanpak, zoals de aanpak ondermijning.

2.2 Werkwijze

Op basis van verschillende best practices rond de aanpak van jongeren en drugscriminaliteit bestaat deze aanpak uit de volgende vijf elementen:

- Vroegsignalering
- Persoonsgerichte aanpak
- Integrale samenwerking
- Repressieve maatregelen
- Sociaal perspectief bieden

Vroegsignalering

Belangrijk is om zo vroeg mogelijk signalen op te vangen van jongeren die mogelijk afglijden in de (drugs)criminaliteit. Hiervoor is het noodzakelijk dat de eerstelijns professionals kennis hebben van signalen en weten waar zij terecht kunnen met deze signalen. We investeren daarom in de scholen, het jongerenwerk, de straatcoaches, leerplichtambtenaren en het jeugdwijkteam om hen bekend te maken met het thema, de signalen en de aanpak.

Een eerste aftrap hiertoe heeft reeds plaatsgevonden in juni 2023 met een zichtsessie over criminele aanwas voor professionals uit het onderwijs, politie, handhaving en (preventieve) jeugdhulp. In 2024 zullen we hier verder in investeren door bijeenkomsten en dialoogsessies te organiseren. In onderstaand overzicht staan signalen die kunnen duiden op betrokkenheid bij (drugs)criminaliteit. Het is belangrijk deze signalenkaart en het overzicht van risicofactoren (zie pagina 6) bekend te maken onder professionals, daarom gaan we deze bij de ketenpartners onder de aandacht brengen.

Daarnaast zetten we een structureel signaaloverleg op met politie, leerplicht, jongerenwerk en OOV.

Signalen drugs en jongeren

Acties in kader van vroegsignalering:

- Kennis overdracht aan 1^e lijns professionals op scholen, jongerenwerk, leerplichtambtenaren, etc. via bijeenkomsten/ dialoogsessies
- Verspreiden signaalkaart en overzicht risicofactoren
- Signaaloverleg tussen politie, jongerenwerk en gemeente

Persoonsgerichte aanpak (PGA)

Jongeren in Haarlemmermeer die herhaaldelijk voor zware overlast en criminaliteit zorgen, waaronder leden uit problematische jeugdgroepen, zijn een risico voor de openbare orde en veiligheid en worden opgenomen in de persoonsgerichte aanpak (PGA). Het persoonsgerichte plan van aanpak bestaat uit een combinatie van zorg, onderwijs, straf en zo nodig bestuurlijke interventies. Het doel van de PGA is om vroegtijdig in te zetten op jongeren om te voorkomen dat zij (verder) afglijden in criminaliteit. Binnen deze PGA wordt er een casusregisseur aan de jongere gekoppeld.

Jongeren die vallen onder de doelgroep van criminele aanwas, zoals omschreven in hoofdstuk 2.1, nemen we op in de persoonsgerichte aanpak, waardoor zij een casusregisseur toegewezen krijgen die de opdracht heeft om straat, thuis en school met elkaar te verbinden door betrokken professionals om de tafel te zetten en een plan van aanpak te maken. De casusregisseur doet hierin wat nodig is en wisselt van casusregie naar procesregie afhankelijk van het verloop van de casus en andere betrokken professionals. Het is van belang om de regie duidelijk te beleggen. Doordat de casusregisseur ook een vorm van bemoeizorg inzet, is de hulp wel vrijwillig, maar niet vrijblijvend, er is ook niet altijd sprake van een hulpvraag. De casusregisseur maakt gebruik van het ingekochte aanbod voor jeugdhulp, waaronder de forensisch coaches. In de PGA wordt ook ingezet op dagbesteding (scholing of werk) en talentontwikkeling om te werken aan een perspectief.

We organiseren een structureel overleg over jongeren waar de PGA voor ingezet is met politie, casusregisseur PGA en OOV om de voortgang te bewaken en interventies af te stemmen. Ook werken we samen met team ondermijning om af te stemmen of de casus bekend is en af te wegen of er een RIEC casus opgestart moet worden, bijvoorbeeld als de jongere (of ouders) veel geld hebben verdiend met drugshandel.

Indien er sprake is van een criminele jeugdgroep zal er naast de PGA ook een groepsaanpak volgens het zevenstappenmodel ingezet worden.

We maken gebruik van het Zorg- en Veiligheidshuis Kennemerland om een casus op te schalen als de lokale aanpak onvoldoende resultaat oplevert.

Acties in kader van PGA:

- *Jongeren die vallen onder doelgroep criminele aanwas worden opgenomen in de PGA waarbij ingezet wordt op zorg en perspectief*
- *Organiseren van een structureel casusoverleg met gemeente en politie*
- *Opschalen naar Zorg- en Veiligheidshuis als PGA onvoldoende oplevert*

Integrale samenwerking

Om een goede samenwerking in de verschillende ketens (onderwijs, zorg en justitiële keten) te bevorderen is er regelmatig overleg nodig op verschillende vlakken. We zijn in gesprek met OM en politie over de inzet op en afdoening van drugsdelicten. Daarnaast organiseren we twee keer per jaar een overleg met de justitiële ketenpartners zoals de jeugdreclassering, de Raad voor de Kinderbescherming, het Zorg- en Veiligheidshuis en de politie over de aanpak, informatiedeling (procesmatig) en groepsbenadering.

Halt en Leerplicht zijn al betrokken ketenpartners in de groepsaanpak in Haarlemmermeer, het is van belang om hen ook te betrekken bij deze aanpak. Deze overleggen gaan we structureel organiseren.

In Haarlemmermeer zijn we bezig om het jongerenwerk meer in positie te brengen en zijn zij op een aantal scholen veelvuldig aanwezig. Dit biedt kansen om hen in te zetten op criminele aanwas met name op het signaleren, maar ook in de aanpak. Hierover gaan we met hen in gesprek.

Teneinde de samenwerking te bevorderen en korte lijnen na te streven werken we in Haarlemmermeer sinds 2020 met de placemat, waarop alle organisaties en medewerkers staan vermeld met hun contactgegevens. Zo kan iedereen die betrokken is bij een casus elkaar snel vinden.

Acties in kader van integrale samenwerking:

- *Twee keer per jaar bijeenkomst met justitiële ketenpartners organiseren*
- *In gesprek met het jongerenwerk over signaleren criminele aanwas*

Repressie

Uiteraard heeft de gemeente ook repressieve sancties die ingezet kunnen worden. Hiervoor kunnen we gebruik maken van bestuurlijke maatregelen zoals de verblijfsontzegging (Artikel 2:78 APV) en de last onder dwangsom voor het dealen van drugs (Artikel 2:74 APV). Maar ook een sluiting van een woning of lokaal (Artikel 13b Opiumwet) behoort tot de mogelijkheden. Het is daarnaast belangrijk om drugscriminaliteit minder aantrekkelijk te maken. De aanpak van drugscriminaliteit op straatniveau heeft daarom meer prioriteit nodig.

Acties in kader van repressie:

- *Inzetten van bestuurlijke maatregelen voor jonge dealers*
- *Inzetten op strafrechtelijke vervolging van jonge dealers*

Sociaal perspectief

Uit diverse onderzoeken blijkt dat het bieden van perspectief aan jongeren van groot belang is, met name om een alternatief te bieden op de criminele loopbaan.

Het gaat hier dan met name om het bieden van kansen en ervoor zorgen dat de jongere successen ervaart. Veel jongeren hebben weinig perspectief en daardoor niets te verliezen. De drugscriminaliteit biedt hen status en geld. Eenmaal een strafblad betekent vaak een geringe kans op een VOG en dus minder perspectief op een goede baan. Ook vallen veel jongeren uit op school en hebben zij geen diploma. Hierop investeren helpt mee om een jongere perspectief te bieden. Vaak is er maatwerk nodig en helpt het om een (forensisch) coach aan de jongere te verbinden om hem te begeleiden bij dit proces.

Daarnaast is een positieve vrijetijdsbesteding belangrijk die de talenten van de jongere ontwikkelt, zoals sport, muziek of cultuur. Door hierop in te zetten vergroot ook het sociale

netwerk van de jongere met positieve contacten die hem kunnen helpen om op het rechte pad te blijven.

Daarom is het inzetten op sociaal perspectief een belangrijk onderdeel van de lokale persoonsgerichte aanpak en maken we hiervoor gebruik van de samenwerking met verschillende lokale partners en het ingekochte aanbod aan forensische coaches. Ook ouders of andere belangrijke volwassenen kunnen steunfiguren en een voorbeeldfiguur zijn. Het is belangrijk om hen bij het sociaal perspectiefplan te betrekken.

Hieronder een overzicht van beschermende factoren waarop ingezet kan worden om perspectief te bieden.⁷ Dit overzicht kan als hulpmiddel gebruikt worden door zorgpartners om het zicht perspectief voor de jongere te vergroten. De casusregisseur PGA houdt regie op het sociaal perspectiefplan.

Acties in kader van sociaal perspectief:

- *Inzetten op het bieden van perspectief op het gebied van onderwijs, positieve vrijetijdsbesteding en een steunend sociaal netwerk*
- *Inzetten van (forensisch) coach*

2.3 Rapportage

Rapportage

Er wordt elk half jaar aan de driehoek een rapportage opgeleverd over de voortgang van de aanpak. Deze rapportage wordt opgesteld door de beleidsadviseur jeugd van OOV in samenwerking met politie en bevat een overzicht van de acties en resultaten van de aanpak tot dan toe.

⁷ Uit Zichtsessie Criminele aanwas juni 2023